

[Aksel Larsen.]

forhandle i åbenhed over for hinanden, men gerne bag lukkede døre, og udarbejde deres fælles forslag — ja, man må for mig gerne kalde det direktiv — om, hvordan knuden skal hugges over. Det anbefalede hr. Bertil Ohlin, og han sagde, at det var den metode, der bragtes i anvendelse, da forhandlingerne om dannelse af Benelux var kørt håbløst fast, og den metode gav resultat. Naturligvis ville også en anden metode kunne anvendes. Man kunne sætte 4 eller 5 dygtige eksperter til bag lukkede døre — og absolut uden adgang til løbende at rådspørge regeringerne — at udarbejde forslag til unionens dannelse; så skulle de nok finde ud af det, og der ville nok ikke gå så længe, før den hvide røg steg op. Men det ved jeg jo, at regeringerne ikke vil vove, så jeg skal vel vogte mig for at stille et sådant revolutionerende, men rigtigt forslag om anvendelse af en sådan fremgangsmåde.

For at komme til de afgørende realiteter må jeg stille spørgsmålet: er det mangelen på statistisk materiale, eller er det de i embedsmandsrapporten omtalte kontroverser, hvad angår industri, landbrug, investeringer osv., der er årsagen til, at statsministrene bestandig beslutter at skynde sig så langsomt som på nogen måde muligt? Skal forklaringen ikke snarere søges i et forskelligt syn på udenrigspolitikken og på de europæiske markedsdannelse?

Norge og Danmark er medlemmer af en militæralliance, af NATO, Sverige er alliancefrit, Finland er neutralt, men har en bistandstraktat med Sovjetunionen. Det forekommer mig, at denne forskellige udenrigspolitiske, til dels militærpolitiske, status ikke burde danne nogen hindring for et intimt økonomisk og handelspolitisk samarbejde mellem de nordiske lande.

Men der har også hidtil været forskel på landenes stilling til de europæiske markedsproblemer; skønt alle fire lande er tilknyttet EFTA, er der to af landene, nemlig Norge og Danmark, der har indgivet ansøgning til fællesmarkedet, til EEC, om fuldt medlemskab — og endda gentaget denne ansøgning — mens Sverige har søgt om en eller anden form for tilknytning; der dog ikke må hindre det i fortsat at opretholde sin status som alliancefrit og uforpligtet land. Finland har

afvist enhver tanke om tilknytning til EEC, men dets statsminister har erklæret, at Finland er beredt til at gå ind i en nordisk økonomisk union.

Er det, der ligger bag ved uenigheden om detailspørgsmålene, den noget forskellige indstilling til EEC? Det fremgår ikke direkte af embedsmandsrapporten, men indirekte fremgår det derigennem, at man nok forestiller sig en 10-årig aftale om en nordisk union, men med den undtagelsesbestemmelse, at et land i tide kan melde sig ud for at indtræde i EEC — selv om rapporten forsigtigvis og fornuftigvis nøjes med at tale om et udvidet europæisk økonomisk samarbejde.

Ud fra kendskabet til det, økonomi- og handelsministeren kaldte den herskende stagnation i de europæiske integrationsbestrebelse, kan enhver, måske med undtagelse af formanden for folketingets markedsudvalg, hr. Anders Andersen, vide, at der ikke i en ret lang årrække vil være nogen mulighed for Englands, Norges og Danmarks optagelse i EEC, ja, end ikke for optagelse af forhandlinger herom. For så vidt kan man uanset sin opfattelse af fællesmarkedstilværelsens velsignelser — eller det modsatte — se med sindsro på, at ansøgningen ligger i bordskuffen hos Kommissionen i Bruxelles, for der sker jo ikke noget af den grund.

Men så meget mere grund måtte der være til uden yderligere forsinkelser og sorteper-spil at føre forhandlingerne om en nordisk union, højstemt her kaldt Nordens enhed, til ende og nå til et resultat. Formentlig er vi alle uanset vor mening om den bestående Romunion tilhængere af det størst mulige fri markedsområde i Europa med deltagelse af flest mulige lande, og det er sikkert også et sådant, embedsmandsrapporten taler om, selv om der nok skal være både politikere og erhvervsfolk, der gerne vil oversætte denne almindelige formulering til det snævre og snæversynede begreb, der beskrives med de tre bogstaver EEC.

Alle erkender, at hver for sig er de nordiske lande ikke synderlig stærke i den internationale økonomiske politik og handelspolitik. Alle er klar over, at samles de nordiske lande i en union, så er de noget i retning af en handelspolitisk stormagt. Dannelse af en